

TÉT ATTASÉI BESZÁMOLÓ JELENTÉS (2010 – 2011)

Brüsszel

Dr. Szendrői László
TÉT tanácsos

Reiter Ágnes
Tét attasé

2011. július 15.

TARTALOM

Vezetői összefoglaló

1. A Lisszaboni Szerződés hatása az Európai Unió KFI politikájára
2. Az Európai Kutatási Térség
3. A kutatás, fejlesztés és innováció (KFI) szerepe az EU2020 stratégiában
4. A 7. Kutatási Keretprogram időközi értékelésének tapasztalatai
5. A következő keretprogram előkészítésének jelenlegi fázisa
6. Az EU kutatási együttműködése nem EU tagállamokkal
7. A G-13 és G-14 tanácsi munkacsoportokban végzett TÉT attaséi tevékenység
8. A magyar elnökség kutatás és fejlesztés terén elért fontosabb eredményeinek értékelése
9. Javaslatok.

Mellékletek

1. melléklet: European research in motion (*Power Point előadás*)
2. melléklet: Research priorities of the Hungarian presidency (*Power Point előadás*)
3. melléklet: The activities of the Hungarian presidency (*Power Point előadás*)
4. melléklet: Operatív jelentés 2011

Vezetői összefoglaló

A magyar elnökség a K+F területén kiemelkedően sikeres volt: minden olyan feladatot, amelyet egyáltalán lehetséges volt megoldani, maximálisan teljesítettünk. A magyar elnökség mindhárom három kutatási prioritása, így (i) a 7. Kutatási Keretprogram időközi értékelése, (ii) a következő kutatási keretprogram előkészítésének megkezdése, valamint a (iii) részvételi szabályok egyszerűsítése terén jelentős előrehaladást értünk el.

A prioritásként fel nem vállalt, de európai érdekből fontos dossziék szakszerű és hatékony kezelése kivívta a tagországok és a Bizottság elismerését. Az Euratom Kutatási Keretprogram (2010-2013) tervezetével kapcsolatban 2011. június 28-án elért politikai megállapodás (*general approach*) alapján a lengyel elnökségnek jó esélye van arra, hogy befejezze a jogalkotási eljárást az év végéig, ami feltétlenül szükséges a nukleáris kutatások töretlen folytatásához. Olyan előre nem tervezett témák, mint pl. az „*Active and Healthy Aging*”, az európai innovációs partnerség első kísérleti (*pilot*) projektjének indítása, súlyos késedelmet szenvedtek volna a magyar elnökség hathatós támogatása nélkül.

Az Európai Tanács G-13 Kutatási Munkacsoportja és G-14 Egyesített Kutatási és Atomkutatási Munkacsoportja a magyar elnökség alatt összesen 20 alkalommal ülésezett Brüsszelben, valamint egy kihelyezett ülést tartott Budapesten. A Munkacsoportok üléseit Dr. Szendrői László tanácsos vezette le Reiter Ágnes munkacsoport vezető helyettes segítségével. A Munkacsoportok ülésein előkészítették a Versenyképességi Tanács üléseinek dokumentumait, amelyeket a Coreper-1 jóváhagyásával terjesztettek fel a Tanács üléseire.

A Versenyképességi Tanács a magyar elnökség alatt két ülést tartott Brüsszelben, valamint egy kihelyezett informális ülést Budapesten és Gödöllőn. A Versenyképességi Tanács valamennyi (*belső piac, ipar, kutatás, űr*) formációjának ülését Dr. Cséfalvay Zoltán államtitkár (NGM) elnökölte. A magyar elnökség alatt a Versenyképességi Tanács kutatási formációja öt tanácsi következtést és egy politikai megállapodást (*EURATOM general approach*) fogadott el, és jelentős előrehaladást ért el valamennyi tárgyalt kutatás-fejlesztési témában.

1. A lisszaboni Szerződés hatása az Európai Unió KFI politikájára

A Lisszaboni Szerződés, amely jelentős mértékben módosította az Európai Unióról és az Európai Közösségekről szóló korábbi Szerződéseket (TEC), hosszú ratifikációs folyamat után 2009. december 1-én lépett életbe. A Lisszaboni Szerződés kibővítette több uniós szervezet, különösen a Parlament jogkörét, egyszerűsítette a döntéshozatal rendjét, világosabbá tette a nemzeti és közösségi jogalkotás kapcsolatát. A Lisszaboni Szerződés tulajdonképpen nem egyetlen dokumentum, hanem valójában két szerződés: Az Európai Unióról Szóló Szerződés (TEU) és Az Európai Unió Működéséről Szóló Szerződés (TFEU), amelyeket egységes szerkezetben kell alkalmazni.

Az Európai Unióról Szóló Szerződésnek (TEU) csak két cikkelye érinti a kutatást és technológiafejlesztést. Az 1. cikkely kimondja, hogy az „Unió” megnevezés a hatálybalépés után hivatalos szövegekben mindenütt a „Európai Közösségek” megnevezés helyébe kerül (*de ez a változás szerencsére ez nem tette szükségessé a 7. Kutatási Keretprogram végrehajtása érdekében megkötött több ezer konzorciumi szerződés módosítását*). A 3.3 cikkely megerősítette, hogy az Unió belső piacot létesít, továbbá előmozdítja a tudományos és technológiai fejlődést.

Az Európai Unió Működéséről Szóló Szerződés (TFEU) 4. cikkelyének 3. pontja kimondja, hogy az Uniónak a kutatás, a technológiafejlesztés és az úrkutatás területén joga van önálló tevékenységet kifejteni különös tekintettel közösségi programok meghirdetésére és megvalósítására, de ez a gyakorlat nem helyettesíti a tagországok saját erőfeszítéseit.

Az Európai Unió Működéséről Szóló Szerződés (TFEU) XIX. KUTATÁS, TECHNOLÓGIAFEJLESZTÉS ÉS ÚRKUTATÁS című fejezetébe foglalt 179-190. cikkelyek tulajdonképpen különösebb változtatás nélkül átveszik a korábbi szerződés szövegét az „Európai Közösségek” megnevezést behelyettesítve az „Unió” névvel. Fontos azonban, a fejezet címében explicit megnevezésre került az úrkutatás, amely korábban nem volt kiemelve a többi kutatási téma közül, és a 189. cikkely részletes útmutatást tartalmaz az európai úrpolitika megvalósítására.

A 179. cikkely 1. pontjában az Unió kötelezettséget vállal az Európai Kutatási Térség (ERA) megvalósítására, amelyben a kutatók, a tudomány és a technológia szabadon cirkulálhat, ez a kitétel a korábbi szerződés szövegében nem szerepelt.

A 181. cikkely (TEC §.165) 2. pontját azzal egészíti ki, hogy a jobb koordináció érdekében felhatalmazza a Bizottságot indikátorok és útmutatók kidolgozásra, valamint a jó gyakorlat elterjesztésére, továbbá periodikus monitoring és értékelés végrehajtására a Parlament teljes körű tájékoztatása mellett.

A 182. cikkely (TEC §.166) 5. pontjában *(összhangban a 179. cikkely 1. pontjába foglalt kiegészítéssel)* felszólítja a Tanácsot és az Európai Parlamentet, hogy Gazdasági és Szociális Bizottsággal (ECOSOC) lefolytatott konzultáció után a rendes jogalkotási eljárás keretében tegye meg az Európai Kutatási Térség megvalósításához szükséges, a többéves keretprogramot kiegészítő intézkedéseket.

A 189. cikkelynek nem volt előzménye a korábbi Szerződésben. Ebben az új cikkelyben az Unió a tudományos és technológiai fejlődés elősegítése érdekében kötelezettséget vállal egy európai űrpolitika felvázolására. Ennek megvalósítása érdekében lehetségesnek tartja közös kezdeményezések indítását, a kutatás és technológiafejlesztés támogatását, továbbá az űr felkutatását és hasznosítását elősegítő erőfeszítések koordinálását. Az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a rendes jogalkotási eljárás keretében meg kell tennie az Európai Űrpolitika megvalósításához szükséges intézkedéseket, amelyek azonban nem eredményezhetik a tagországok vonatkozó jogszabályainak harmonizációját. Az Uniónak rendeznie kell az Európai Űr Ügynökséghez (ESA) fűződő viszonyát.

Az űrpolitika felértékelődése indította el a Versenyképességi Tanács új, negyedik formációjának létrehozását, amelynek első ülését a magyar elnökség alatt, 2011. május 31-én Brüsszelben rendezték meg. A dokumentumokat és a vitát az Európai Tanács újonnan megalakított Űr Munkacsoportja (*Space Working Party*) készítette elő.

Az eddigi tapasztalat azt mutatja, hogy a 7. Kutatási Keretprogram folyamatban lévő végrehajtására az új szerződés nem gyakorolt különösebb hatást. Megerősíti azonban az Európai Parlament szerepét a döntéshozásban azzal, hogy ezentúl az együttdöntési eljárás lesz az általános, a Parlamentet mindenről tájékoztatni kell, és a jövőben a Parlamentnek több ügyben lesz egyetértési joga. Ez az új hatalmi egyensúly azonban elsősorban a Közös Stratégiai Keret (CSF) és a Horizon 2020 program keretében kidolgozásra kerülő következő kutatási és innovációs keretprogramok megalkotásának eljárásrendjére fejt majd ki hatását.

Várakozás szerint a végrehajtó hatalom gyakorlásának ellenőrzését lehetővé tevő, a szerződés szellemében kidolgozásra kerülő új komitológiai gyakorlat a jövőben egyszerűbb és áttekinthetőbb lesz majd, kettőre (*tanácsadasi eljárásra és vizsgálati eljárásra*) redukálva a korábbi három bizottsági eljárást.

Meg kell említeni, hogy a Lisszaboni Szerződés nem érintette – *változatlanul hagyta* – az Euratom Szerződést (1957), amely jogalapja az öt éves nukleáris kutatási keretprogramnak. Ennek következtében a nukleáris kutatási keretprogramot ismét csak öt évre lehet majd elfogadni. A Parlamentet kötelezően még csak tájékoztatni sem kell, bár a pénzügyi vonatkozások miatt ez nagyon ajánlott. A Bizottság előterjesztése alapján a keretprogramot és a specifikus programokat tanácsi határozatokkal, a részvétel szabályait pedig tanácsi rendelettel saját hatáskörben fogadja majd el a Tanács, de a döntéshez teljes egyhangúság (*unanimity*) szükséges.

(A Lisszaboni Szerződés kutatási vonatkozásait részletesen tárgyaló angol nyelvű előadás diái mellékletként csatolva)

2. Az Európai Kutatási Térség

Az egységes Európai Kutatási Térség (ERA) víziója régóta vonzó az európai kutatók számára, de Európa szétagoltsága eddig nem tette lehetővé megvalósítását a gyakorlatban. Philippe Busquin, korábbi kutatási biztos a 6. Kutatási Keretprogram előkészítése kapcsán már 2000-ben felmelegítette a korábbi ötletet. Utóda, Janez Potocnik kutatási biztos pedig az ötödik szabadságjog, a tudás szabad áramlása bevezetésével szolgálta az ötlet megvalósítását később.

Az Európai Tanács Lisszaboni Stratégiát elfogadó 2000. március 24-i döntését követően a Versenyképességi Tanács 2000. június 15-én határozatot fogadott el az Európai Kutatási Térség (ERA) létesítéséről¹. A Versenyképességi Tanács 2008. december 2-i ülésén fogadta el „Az Európai Kutatási Térség 2020 Látomása” című tanácsi következtetéseket², amelyben a tagországok kifejezték elkötelezettségüket az ERA megvalósítása mellett, és amelyet „Ljubjana Folyamat” néven emlegetünk azóta. A Versenyképességi Tanács 2009. december 3-án határozatot³ fogadott el az ERA irányításának továbbfejlesztéséről, amellyel új lendületet kívánt adni az ERA megvalósításának, rendszeres konzultációt javasolt az Európai Parlamenttel, és kezdeményezte a Tudományos és Technikai Bizottság (CREST) mandátumának felülvizsgálatát.

A spanyol elnökség alatt a Versenyképességi Tanács 2010. május 26-i ülésén határozatot⁴ fogadott el az Európai Kutatási Térség irányításáról, és ezzel összefüggésben a CREST bizottság jogutódjaként megalakította az Európai Kutatási Térség Bizottságot (ERAC), amelynek mandátuma 2012 végéig szól. A belga elnökség alatt a Versenyképességi Tanács következtetéseket⁵ fogadott el „Az EU kutatási és innovációs programjainak vonzóbbá tétele – az egyszerűsítés kihívásai” címmel: a részvételi szabályok és az adminisztráció egyszerűsítése jól szolgálja az ERA megvalósítását.

A magyar elnökség idején az Európai Tanács 2011. február 4-i ülésének következtéseiben⁶ megerősítette, hogy az Európai Kutatási Térséget az innováció gyorsítása és a versenyképesség javítása érdekében 2014-ig meg kell valósítani.

A magyar elnökség alatt – támaszkodva az ERAC 2011. április 28-29-i budapesti kihelyezett ülésén tárgyban kialakított véleményére – a Versenyképességi Tanács 2011. május 31-i ülésén

¹ Council resolution on establishing a European Research Area (ERA), Official Journal C 205, 19-7-2000, p. 1

² Council conclusions on the definition of a „2020 Vision for the European Research Area”, Official Journal C 25, 31.1.2009, p. 1-4

³ Council resolution on the Enhanced Governance of the European Research Area, Official Journal C 323, 31.12.2009, p. 1-4

⁴ Council Resolution on the developments in the governance of the European Research Area (ERA), Doc. 9067/10 of 30 April 2010

⁵ Council Conclusions on Raising the attractiveness of EU Research and Innovation programmes: the challenge of simplification, Doc. 14980/10 of 14 October 2010

⁶ European Council 4 February 2011 Conclusions, Doc. EUCO 2/11 of 4 February 2011

sén tanácsi következtetéseket⁷ fogadott el az Európai Kutatási Térség továbbfejlesztéséről az ERA munkacsoportok révén. A következtetésekből a Tanács hangsúlyozza, hogy az Európai Kutatási Térséget a Ljubljani folyamat végrehajtásával, tehát a 2020-as jövőképpel összhangban kell megvalósítani, és teljes mértékben ki kell használni Európa szellemi tőkéjét.

A Tanács felkérte az ERAC bizottságot, annak tudástranszferrel foglalkozó munkacsoportját, valamint szakosodott formációit, nevezetesen a közös programozással foglalkozó magas szintű csoportot (GPC) és a nemzetközi tudományos és technológiai együttműködés stratégiai fórumát (SFIC), hogy összhangban a Tanács 2010. november 26-i következtetéseivel támogassák az Innovatív Unió kezdeményezés végrehajtását, valamint vegyenek részt az ERA Keret (ERA Framework) kidolgozásában. Ugyanezen témában felkéri az emberi erőforrással és mobilitással foglalkozó irányítóbizottságot (SGHRM), hogy igazítsa hozzá tevékenységét az ERAC bizottság véleményéhez. Felkéri továbbá a Kutatási Infrastruktúrák Európai Stratégiai Fórumát (ESFRI), hogy járuljon hozzá az Innovatív Unió kezdeményezés végrehajtásához, és szükség szerint vegyen részt az ERA Keret kidolgozásában.

Az ERAC tanácsadói szerepével összhangban a Tanács egyetért azzal, hogy (i) az ERA Munkacsoportok munkaprogramjaik és jelentéseik kidolgozását stratégiai megközelítéssel végezzék; (ii) a munkacsoportok elnökeit és alelnökeit a tagállamok delegált képviselői közül kell megválasztani, és (iii) a munkacsoportok jelentéseinek elkészítését lehetőség szerint előzetesen koordinálni kell.

A tanácsi következtetések előkészítésével és elfogadtatásával a magyar elnökség a lehetőségek szerint megfelelőképpen hozzájárult az ERA megvalósításához. A Ljubljani folyamat teljes kibontakoztatása és az Európai Kutatási Térség megvalósítása a követő lengyel, dán, ciprusi, ír, litván, görög és olasz elnökségek feladata lesz, terv szerint 2014 végéig. Közben folytatódik a közös stratégiai keret, a Horizon 2020 kutatási és innovációs keretprogram előkészítése is, amely remélhetőleg 2013. december 31-ig elfogadásra kerül majd.

3. A kutatás, fejlesztés és innováció (KFI) szerepe az EU2020 stratégiában

A Stabilitási és Növekedési Egyezmény előírásai mellett a közösségi gazdaságpolitikai koordináció másik fontos pillérét a tíz évre szóló foglalkoztatási és növekedési stratégiája, a Lisszaboni Stratégia (2000-2010) képezte. Miután a stratégia a pénzügyi válság, a túlburjánzó cél- és eszközrendszer, valamint a tagállami elkötelezettségek hiánya miatt nem valósult meg, az állam- és kormányfők 2010 márciusában egy újabb tíz éves, Európa 2020 elnevezésű stratégia elindításáról döntöttek. Az Unió az Európa 2020 stratégiában ismét célként tűzte ki, hogy az uniós K+F ráfordításoknak 2020-ra el kell érniük a GDP 3 %-át. Az összesített előzetes tagállami célértékek sajnos csak a GDP 2,7 - 2,8 %-át teszik ki, ami valamelyest elmarad a kitűzött mértékétől. Mindazonáltal – *a jelenlegi költségvetési korlátozások ellenére is* – több tagállam jelentős erőfeszítéseket tett a kutatási, innovációs és oktatási közberuházások szintjé-

⁷ Council Conclusions on the development of the European Research Area (ERA) through ERA-related Groups, Doc. 11032/11 of 1 June 2011

nek fenntartására vagy növelésére, felismerve azt, hogy ezek a beruházások elősegítik majd a növekedést.

A stabilitási és növekedési célok megvalósítását az európai szemeszter eszközrendszere szolgálja. Az európai szemeszter egy olyan, évente ismétlődő hathónapos időszak, amelynek során vizsgálatnak vetik alá a tagállami költségvetési és strukturális politikákat az uniós iránytól való esetleges eltérések és a kibontakozóban lévő egyensúlytalanságok mielőbbi feltárása érdekében.

Az európai szemeszter 2011. január elején az Európai Bizottság Éves Növekedési Jelentésével (*Annual Growth Survey*) indult, amelyben a decemberben benyújtott tagállami nemzeti reformprogram-tervezetek tartalmi elemeit összegezték. A Jelentésben a Bizottság 10 intézkedést javasolt, amelyek a végleges, áprilisban benyújtott programok tervezéséhez adtak segítséget. A Jelentésben foglalt ajánlások nagy részét minden tagállam beépítette nemzeti reformprogramjába. A fiskális konszolidáció, a nyugdíjreform, a munkaerőpiac vonzóbbá tétele, a munkanélküliek munkába állításának és az energiához való költséghatékony hozzáférés megteremtése minden esetben megjelenik a programokban. A márciusi Európai Tanács stratégiai jellegű tanácsokkal szolgált a szakpolitikák fejlesztéshez. A Bizottság júniusban 27 ország specifikus és egy euró övezet egészére vonatkozó ajánláscsomagot fogadott el. A benyújtott programok értékelését követően a bizottsági javaslatok alapján az ország specifikus ajánlásokat a júniusi Európai Tanács is elfogadta.

Az Európai Parlament álláspontjának figyelembe vételével a Bizottság hét éves időkeretet javasolt a következő többéves pénzügyi kerethez (*Multiannual Financial Framework, MFF*), ezzel is megerősítve az időbeli kapcsolatot az Európa 2020 stratégiai céljaival. Ezzel összhangban a Bizottság jövőbeli költségvetésre vonatkozó javaslatának vezéreleme: az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés. A Bizottság a kutatásra és innovációra, az oktatásra és a KKVk fejlesztésére elkülönített összegek növelését javasolja. Az egységes piacban rejlő további potenciál kiaknázása érdekében korszerű infrastruktúrával szereli majd azt fel. Az erőforrás-hatékony közös agrárpolitikától elvárja, hogy az a környezetgazdálkodáshoz és az éghajlatváltozás elleni küzdelemhez is hozzájáruljon.

A Bizottság célja továbbá, hogy az új uniós költségvetés kiadásai másképpen kerüljenek majd elköltésre, mint eddig: nagyobb hangsúlyt fektetve az eredményekre és a teljesítményre. Az Európa 2020 stratégia megvalósítására összpontosítva a kohéziós politikában a feltételesség (*conditionality*) szigorítása várható, illetve a mezőgazdasági termelőknek nyújtott közvetlen támogatások környezetbaráttá tétele a cél. A következő költségvetést korszerűsíteni kell a források olyan kiemelt területekre csoportosítása révén, mint a páneurópai infrastruktúra, a kutatás és az innováció, az oktatás és a kultúra, az EU külső határainak védelme és a külkapcsolati prioritások, többek közt az uniós szomszédságpolitika. A költségvetés minden fő eszköz és beavatkozás integráns részeként kezeli majd az olyan horizontális szakpolitikai prioritásokat, mint pl. a környezetvédelem és az éghajlatváltozás elleni küzdelem.

A Bizottság javasolja, hogy a kutatás és az innováció jövőbeli finanszírozása az Európa 2020 stratégiában szilárdan rögzített három irányelven: (i) kiválóság a tudományos alapok tekintetében; (ii) a társadalmi kihívások kezelése; (iii) ipari vezető szerep kialakítása és a versenyké-

pesség fokozása princípiumokon alapuljon. Egy közös stratégiai keret (Horizont 2020) megalkotását javasolja a széttöredezettség megszüntetése és a nagyobb fokú koherencia biztosítása érdekében. A keret szorosan kapcsolódik majd a fő ágazati szakpolitikai prioritásokhoz, mint például az egészségügy, az élelmezésbiztonság és a biogazdaság, az energiaügy és az éghajlatváltozás. A kutatásfinanszírozás új megközelítésének egyik jellemzője az innovatív pénzügyi eszközök fokozottabb alkalmazása lesz.

A Versenyképességi Tanács 2011. március 9-i ülésén a kutatási miniszterek az integrált iránymutatásokban és az éves növekedési (*Annual Growth Survey*) jelentésben megfogalmazott ajánlásokkal összhangban megállapították, hogy az Európa 2020 stratégiában foglalt célok eléréséhez haladéktalanul fokozni kell a közfinanszírozás hatékonyságát és eredményességét, ami a kutatási és fejlesztési magánberuházásokat is mobilizálja majd. Mind az Uniónak, mind a tagállamoknak fel kell gyorsítaniuk a strukturális reformokat annak érdekében, hogy a kutatás, az innováció, az oktatás, a vállalkozások és az üzleti környezet terén növekedjen Európa jövőbeli növekedési potenciálja. A reformoknak ösztönözniük kell a kiválóságot és az intelligens szakosodást, meg kell erősíteniük az egyetemek, a kutatóintézetek és a köz- és magánszféra szereplői közötti együttműködést, továbbá támogatniuk kell az infrastruktúrák és a hálózatok fejlesztését. A miniszterek egyetértettek abban, hogy a határon átnyúló együttműködés és a tudástranszfer előmozdítása érdekében – *a szinergiákra alapozva és értéktöbbletet teremtve* – folytatni kell a kutatásfinanszírozás egyszerűsítését.

Figyelembe véve azt a hozzáadott értéket, amelyet európai szinten képviselnek, a tagállami kutatási és innovációs politikáknak ki kell aknázniuk az uniós alapokkal meglévő szinergiákat. Ezen túlmenően az innováció kérdését valamennyi vonatkozó szakpolitikába be kell építeni, és azokban elő kell mozdítani mind uniós, mind pedig tagállami szinten. Fontos továbbá a kutatási-innovációs magánberuházások növelése. Ennek érdekében a tagállamoknak és az Uniónak javítaniuk kell az üzleti környezettel kapcsolatos keretfeltételeket olyan intézkedésekkel, amelyek megkönnyítik a KKVk számára a magánfinanszírozás igénybevételét, előmozdítják az innováció barát piacokat és szabályozást, hatékony és megfizethetőbb szellemi jogvédelmi szabályokról rendelkeznek, továbbá támogatják az interoperábilis szabványok gyorsabb kialakítását és a közbeszerzés stratégiai alkalmazását.

4. A 7. Keretprogram és ezen belül a kockázatmegosztó finanszírozási mechanizmus (RSFF) félidei értékelése

2010. november 12-én megjelent a szakértői panel által készített 7. Kutatási Keretprogram félidei értékelése, amely 10 pontban foglalta össze a legfontosabb ajánlásokat, amelyek végrehajtásával a 7. Keretprogramot sikeresebbé lehet tenni:

1. Az ERA és az Innovációs Unió előmozdítása érdekében az európai kutatási bázis integrálása, a töredezettség megszüntetése, az uniós és a nemzeti szintek élesebb elhatárolása;
2. Kiváló minőségű kutatási infrastruktúrák létrehozása és működtetése, a támogatási formák világos elkülönítése;
3. A kutatási ráfordítások értékének megőrzése a FP7 utolsó 3 évében;

4. Jól megfogalmazott innovációs stratégia megalkotása, amelynek feladata, hogy az eszközök és a prioritások minél szélesebb pályázói kört (*egyetemek, kutatóintézetek, ipar, KKV-k,*) vonzzanak;
5. Egyszerűsítés folyamatában jelentős előrelépés végrehajtása. Fő cél az összhang megteremtése, a pénzügyi szabályok rugalmasabbá tétele;
6. A felülről irányított (*top-down*) és az alulról építkező (*bottom-up*) támogatási formák arányának újragondolása, nagyobb szerep biztosítása az Együttműködés programban az alulról építkező nyitott pályázatoknak;
7. Új eszközök bevezetésére moratórium felállítása;
8. A nők Keretprogramban való részvételének megerősítése;
9. Résztvételt elősegítő intézkedések az alulreprezentált tagállamok (*új tagállamok, déli tagállamok*) számára, pl. a Strukturális Alapok és a Keretprogram közti szorosabb kapcsolat megteremtése segítségével;
10. FP7 nemzetközi együttműködési dimenziójának kiszélesítése.

A Bizottság 2011. február 9-én közleményben válaszolt a félidei értékelésre, amelyben megerősítette a szakértői csoport legfontosabb ajánlásait. A magyar elnökség védnöksége alatt a Nemzeti Innovációs Hivatal a Nemzetgazdasági Minisztérium irányításával Budapesten 2011. február 24-én és 25-én nagy sikerrel rendezte meg a több mint 250 résztvevőt vonzó „*Half Time - Highway, Interim Evaluation of FP7 from different perspectives*” elnevezésű magas szintű konferenciát, amelynek ajánlásai fontos inputot jelentettek az elnökségi célként kitűzött tanácsi következtetések szövegezéséhez.

A magyar elnökség maradéktalanul elérte kitűzött céljait a dossziéra vonatkozóan: a Versenyképességi Tanács 2011. március 9-i ülésén a tagállamok tanácsi következtetéseket fogadtak el a hetedik kutatási keretprogram, és ezen belül a kockázatmegosztó finanszírozási mechanizmus időközi értékeléséről. A tanácsi következtetések többek között a következő ajánlásokat foglalják magukba:

- az Európai Kutatási Térség (ERA) és az Innovációs Unió célkitűzéseinek előremozdítása;
- a kutatási infrastruktúrák, mint az ERA egyik fő pillérének támogatása;
- komoly előrelépés (*quantum leap*) sürgetése a keretprogram adminisztrációjának egyszerűsítésében;
- az alulról építkező (*bottom-up*) és a felülről irányított (*top-down*) megközelítések közötti egyensúly biztosítása;
- az FP7 eszközei a jelen keretprogram végéig maradjanak változatlanok - új eszközök bevezetése csak nagyon indokolt esetben történjen;
- egyes tagállamok alacsony részvételének vizsgálata;
- előrettekintés a 2014 utáni időszak kutatási és innovációs finanszírozására.

Tagállamok egy csoportjának következetes ellenállása miatt nehezen elért, de nagyon fontos eredmény, hogy a következtetésekből a Tanács felkérte a Bizottságot egy tanulmány elkészítésére, amelyben egyes tagállamok alacsony sikerarányának okait elemzik majd. A tanulmány várhatóan még az év vége előtt elkészül. Elemzéseit és ajánlásait majd fel lehet – és *fel kell* – használni a Horizon 2020 következő kutatási és innovációs keretprogram dokumentumainak előkészítésénél a következő években.

5. A következő Kutatási Keretprogram előkészítése

A Bizottság 2011 februárjában jelentette meg dokumentumát a jövőbeli EU kutatás- és innováció finanszírozási stratégiai keretről (*Green Paper: From challenges to opportunities: Towards a Common Strategic Framework for EU Research and Innovation funding*), amelynek nyilvános konzultációja 2011. május 20-án zárult. A konzultáció után az új stratégia a Horizon 2020 nevet kapta. A dokumentum négy fontos elemre koncentrált:

- **Working together to deliver on Europe2020:** Az Európa2020 stratégia céljainak megvalósítása érdekében a stratégiában meghatározott zászlóshajó programok – közöttük a *Digital Agenda zászlóshajó program* és az *Innovációs Unió program* - végrehajtása között szoros összefüggés van, eredményességüket tekintve hatnak egymásra. A célok elérése érdekében a zászlóshajó programok közötti koordináció a magyar elnökség prioritásai közé tartozott. A Horizon 2020 stratégia a jövőben a Kutatási Keretprogram (*Research Framework Programme, FP*), a Versenyképességi és Innovációs Keretprogram (*Competitiveness and Innovation Programme, CIP*), és további európai innovációs tevékenységek - mint pl. az *Európai Innovációs és Technológiai Intézet (European Institute for Innovation and Technology, EIT, Budapest) működésének keretében zajló tevékenységek* - harmonizálására és közös finanszírozására törekszik. Fontos cél, hogy a potenciális résztvevők számára a finanszírozáshoz való hozzáférést egyszerűsíteni és a programokban való részvételt vonzóbbá kell tenni, valamint az adminisztratív terheket csökkenteni szükséges (*egyszerűsítési folyamat*). A következő Keretprogram kialakítása fontosnak tartjuk a teljes innovációs lánc lefedését, a KKV-k és az ipar részvételének erősítését.

- **Tackling societal challenges:** Az Európa 2020 és a zászlóshajó programok a nagy társadalmi kihívások problémáinak (*klímaváltozás, öregedés, energia biztonság és hatékonyság stb.*) megoldására törekszenek. Új megközelítést jelent az Európai Innovációs Partnerségek (EIP) létrehozása, amelyek a meglévő erőforrások, programok, kezdeményezések összehangolására fektetik a hangsúlyt a nagyobb hatékonyság elérése érdekében. Az Európai Innovációs Partnerségek első kísérleti (*pilot*) projektje az egészséges öregedés területén a „*European Innovation Partnership on Active and Healthy Ageing*”, amely a magyar elnökség hathatós közreműködésével 2011-ben indul.

- **Strengthening competitiveness:** A kulcstechnológiák jelentőségét ki kell emelnünk (*ICT, biotechnológia, nanotechnológia, anyagtudományok*). Bár az Európai Technológiai Platformok (*ETPs*) szerepe jelentős volt a stratégiai ipari prioritások meghatározásában, az ipar részvételének további erősítése szükséges. A technológiai platformok bázisán létrejött Közös Technológiai Kezdeményezések (*Joint Technology Initiative, JTI*) segítségével a 7. keretprogram ideje alatt megtörtént az ipar bekapcsolása az európai kutatásokba egyes kiemelt témákban PPP konstrukciókon keresztül. A budapesti székhelyű Európai Innovációs és Technológiai Intézet (*European Institute for Innovation and Technology, EIT*) szerepe a következő kutatási keretprogramban igen fontos, koncentrálnia kell az üzleti orientáltság erősítésére, a privát szektor bevonására. A KKV-k részvételét a Keretprogramban támogatni szükséges, melyet elősegítenek a kisebb projektek és az egyszerűbb adminisztráció.

- **Strengthening Europe's science base and the European Research Area:** Az Európai Kutatási Tanács (*European Research Council, ERC*) szerepe a következő keretprogramban is fontos a kiemelkedő alapkutatások támogatása terén. A kiválóság erősítése, a mobilitás támogatása (*különös tekintettel a fiatal kutatók mobilitására*) az elkövetkezendő időszakban is prioritás lesz. A kiválóság erősítésében nagy szerepet kapnak majd az új és megújított kutatási infrastruktúrák.

Ami következő kutatási keretprogram előkészítését illeti a magyar elnökség szakmai tevékenysége két csoportba sorolható:

- (i) az EU futó K+F programjainak (*mint pl. 7. Kutatási Keretprogram, továbbá az Ambient Assisted Living (AAL), az Eurostars, az ENIAC, az ARTEMIS, stb. programok*) és finanszírozásának időközi értékelése, valamint
- (ii) a következő időszak szakmai súlypontjainak képzése, amelyet a Bizottság által most indított – *kidolgozás alatt lévő* – következő pénzügyi perspektíva (MFF) időszakra vonatkozó kutatási és innovációs stratégiai együttműködés (*Common Strategic Framework*) konzultációja fémjelzett.

Ezek mind a következő keretprogram stratégiai előkészítési munkálataiként tekinthetők: a 7. Kutatási Keretprogram időközi értékelésének eredményei mellett az Európai Tanács 2011. február 4-i ülésének következtetései, valamint a Bizottság új közleménye is a következő keretprogram előkészítését célozták.

A Közös Stratégia Keret (*Common Strategic Framework*) koncepcióját a Bizottság 2011. február 14-én fogadta el, és a dokumentumot⁸ Máire Geoghegan-Quinn biztos asszony a Versenyképességi Tanács 2011. március 9-i ülésén az „*Egyebek*” napirendi pontok keretében ismertette a kutatási miniszterekkel, de a témában akkor nem nyitottak vitát. A kutatási minisztereknek így a magyar elnökség alatt a Versenyképességi Tanácsülés gödöllői informális ülésén volt első alkalommal lehetőségük megvitatni a jövő stratégiai programokra vonatkozó elképzeléseiket.

A Bizottság által indított, a Zöld Könyv társadalmi konzultációja 2011. május 20-án fejeződött be. A magyar elnökség utolsó napjaiban, 2011. június 10-én „*Conference on the Common Strategic Framework for EU Research and Innovation*” címmel Brüsszelben megrendezett konferencián a tagállamok magas szintű képviselői vitatták meg a társadalmi konzultáció eredményét. A konferencián több biztos mellett Dr. Cséfalvay Zoltán államtitkár, a Versenyképességi Tanács soros elnöke is felkért előadó volt.

A Bizottság várhatóan 2011 novemberében fogadja el a Horizon 2020 stratégiára vonatkozó jogszabálycsomag részletes dokumentumainak szövegtervezetét, amelyet majd benyújt a

⁸ Green Paper: From Challenges to Opportunities: Towards a Common Strategic Framework for EU Research and Innovation funding. Doc. 6528/11 of 14 February 2011

Tanácsnak megvitatásra. A Tanács normál eljárás keretében (*együttdöntési eljárás az Európai Parlamenttel*) tárgyalja majd a dokumentumokat, a jogalkotási eljárást legkésőbb 2013. december 31-ig kell befejezni ahhoz, hogy a következő kutatási és innovációs keretprogram megfelelő időben, 2014. január elsején indulhasson.

6. Az EU kutatási együttműködése nem EU tagállamokkal

Az Európai Unió kutatáspolitikájának megvalósítója a 7. Kutatási keretprogram (2007-2013), valamint a 7. Euratom Kutatási Keretprogram (2007-2011). A keretprogramban az EU tagországok kutatói a részvételi szabályok alapján vehetnek részt. Az Európai Bizottság közel húsz harmadik országgal írt alá K+F együttműködési egyezményt. A nemzetközi egyezmények tárgyalásához a Tanács ad felhatalmazást a Bizottságnak, és az egyezmények konklúzióit is a Tanács hagyja jóvá. A Lisszaboni Szerződés alapján az EP hozzájárulása szükséges a Keretprogram társulási egyezményekhez, valamint a K+F együttműködések tanácsi konklúzióihoz, ahol korábban csak konzultáció volt a követelmény.

Az Európai Bizottságnak egyetértési nyilatkozaton (*Memorandum of Understanding, MoU*) alapuló társulási megállapodása van a tagjelölt és potenciálisan tagjelölt országokkal, így Albániával, Bosznia-Hercegovinával, Horvátországgal, Macedóniával, Montenegróval, Szerbiával és Törökországgal. Ezen országok kutatói teljes jogú tagként vehetnek részt a 7. Kutatási Keretprogram projektjeiben és képviselik magukat az ERAC bizottságban.

Az Európai Gazdasági Övezet (EEA) országainak, Izland, Liechtenstein és Norvégia kutatói a Közös Bizottság határozata (*EEA Joint Committee Decision No. 63/2007 amending Protocol 31 to the EEA Agreement*) alapján teljes jogú tagként vehetnek részt a 7. Kutatási Keretprogram projektjeiben és képviselik magukat az ERAC bizottságban.

A Feröer Szigetekkel, Izraellel és Svájcjal, mint harmadik országokkal kötött az Európai Unió tudományos és technológiai társulási szerződést. Ezen országok kutatói teljes jogú tagként vehetnek részt a 7. Kutatási Keretprogram projektjeiben és képviselik magukat az ERAC bizottságban.

Az Európai Uniónak számos országgal van kétoldalú tudományos és technológiai együttműködési megállapodása, így Argentínával, Ausztráliával, Brazíliával, Kanadával, Kínával, Chilével, Egyiptommal, Indiával, Japánnal, a Jordán Királysággal, Koreával, Mexikóval, Marokkóval, Új-Zélanddal, Oroszországgal, Dél-Afrikával, Tunéziával, Ukrajnával, és az Amerikai Egyesült Államokkal. Ezen kívül az Európai Unió egyes ország csoportokkal (pl. latin-amerikai, afrikai és karibi országokkal: EU-LAC; afrikai országokkal: EU-AFRICA; mediterrán országokkal: EU-MED) kiemelt partnerségi viszonyt is folytat, amelynek minden esetben részét képezi a tudományos együttműködés valamilyen formája.

Az Európai Unió nukleáris kutatásait az Euratom Szerződésen (1957) alapuló öt éves Euratom Kutatási Keretprogram (2007-2011) fogja össze, ezért a nukleáris kutatási együttműködési megállapodásokat harmadik országokkal külön szerződések rögzítik. A nukleáris kutatási szerződések legtöbb esetben nem általánosak, hanem megjelölik azt a specifikus témakört is

(lásd zárójelben), amelyre a kutatási együttműködés kizárólagosan irányul: Argentína (*peaceful uses*), Ausztrália (*transfers of nuclear material*), Kanada-Euratom (*nuclear research and peaceful uses*), Kína (*R&D in peaceful uses*), Japán (*peaceful uses*), Kazahsztán (*nuclear safety and peaceful uses*), Oroszország (*nuclear safety*), Ukrajna (*nuclear safety and peaceful uses*), Amerikai Egyesült Államok (*peaceful uses*), Üzbegisztán (*peaceful uses*).

A nukleáris kutatások körében kiemelkedő jelentőséggel bír a Nemzetköz Termonukleáris Kísérletei Atomreaktor (ITER) program, amelynek időtartama 35 év. Az ITER nemzetközi megállapodást (*mint multilaterális egyezményt*) Kína, az EURATOM, India, Japán, Korea, Oroszország és az Amerikai Egyesült Államok írták alá 2006-ban, és ratifikálás után 2007. október 24-én lépett hatályba. Ezt kiegészíti az Japán-EURATOM külön megállapodás (*Japan-Euratom Broader Approach Agreement*), amely komplementáris kísérleti programokkal bővíti az alapprogramot. A külön megállapodás időtartama 10 év, amely azután automatikusan megújul. A fúziós energiakutatások egyes projektjeiben Brazília, India, Japán, Kazahsztán, Korea, Oroszország, Svájc, Ukrajna és Amerikai Egyesült Államok külön kétoldalú nemzetközi megállapodások alapján vesz részt.

A magyar elnökség alatt 2011. március 9-i ülésén a Versenyképességi Tanács vita nélkül („*A” napirendi pontként*) elfogadta az Európai Közösség és Japán kormánya, valamint az Európai Közösség és a Jordán Hasimita Királyság közötti tudományos és technológiai együttműködési megállapodás megkötéséről szóló határozatot; az Európai Közösség és Ukrajna közötti tudományos és technológiai megállapodás megújításáról szóló határozatot; továbbá az Európai Unió és a Feröer Szigetek kormánya közötti tudományos és technológiai együttműködésről, valamint a Freöer Szigetek és az Unió kutatási, technológiafejlesztési és képzési tevékenységekre vonatkozó 7. Keretprogramjához való társulásról szóló megállapodás megkötéséről szóló határozatot.

A következő időszak kutatási és innovációs keretprogramjáról, a Közös Stratégia Keretről (CSF) szóló vita előre vetíti a nemzetközi együttműködés folytatását, sőt talán kiszélesítését is. A Bizottság 2011. május 17-én Brüsszelben mintegy száz meghívott résztvevő, köztük nagykövetek, a partner országok tudományos attaséi, nemzetköz szervezetek képviselői, valamint a brüsszeli kutatási kapcsolattartó irodák munkatársainak részvételével sikeres vitanapot tartott a következő kutatási és innovációs keretprogram nemzetközi dimenziójáról. A Horizon 2020 keretprogram szintén teret ad majd a nemzetközi együttműködésnek, hiszen céljai között szerepel a tudásbázis kiszélesítése, valamint olyan nagy társadalmi kihívások megoldása, mint a klímaváltozás, az energiabiztonság, a fenntartható mobilitás vagy az öregedő populáció problematikája. A résztvevők várakozással tekintenek a nemzetközi együttműködés folytatása elébe, hangsúlyozva, hogy a részvételi szabályok egyszerűsítése nagymértékben szolgálná a harmadik országok kutatóinak eredményesebb részvételét. Remélik, hogy – *a jelenlegi kutatási keretprogramhoz hasonlóan* – a következő kutatási keretprogram is nyitott lesz a harmadik országok kutatói számára.

7. A G-13 és G-14 tanácsi munkacsoportokban végzett TÉT attaséi tevékenység

A magyar EU-elnökségi program alapját képező, a Tanács 18 hónapra szóló munkaprogramját (*közismertebb nevén a trió programot*) a Tanács 2009 decemberében fogadta el. A trió program végrehajtása a spanyol elnökséggel 2010. január 1-jén megkezdődött. A magyar elnökségi program prioritásai követték az Unió munkaprogramját és támaszkodtak a spanyol és belga elnökségek alatt elért eredményekre.

A magyar elnökséget megelőző fontos feladat volt a politikai és a szakmai egyeztetés az Európai Tanács Főtitkársága Kutatási Igazgatóságának vezetőivel és munkatársaival, a Bizottság Kutatási Főigazgatóságának (DG RTD) főigazgatójával, igazgatóival, szervezeti egység vezetőivel és tisztviselőivel, Bizottság Közös Kutatóközpont Főigazgatóságának (DG JRC) vezetőivel és tisztviselőivel, az Európai Parlament ITRE Bizottságának egyes tagjaival, a konzultatív intézményekkel, valamint a tagállami partnerekkel és harmadik országbeli partnerekkel. Ezek az egyeztetések meghatározók voltak az elnökség sikere szempontjából. A magyar törekvések ismertetése mellett lehetőséget adott a tagállamoknak fontos kérdések feltérképezésére, az érzékenységek, nehézségek megértésére, a tagállamok közötti szövetségek és ellentétek pontosabb beazonosítására. A magyar elnökségre való felkészülésbe Dr. Szendrődi László tanácsos 2010. május 16-án kapcsolódott be, Reiter Ágnes titkár 2011. január 15-én foglalta el állomáshelyét Brüsszelben.

A TÉT attaséknak, mint a soros elnökség tanácsi munkacsoport vezetőinek, feladata volt a kutatáspolitikai prioritások megismerése és egyeztetése partnereivel: elsősorban a tagországok és a társult országok szakattaséival, valamint az Európai Bizottság Kutatási Főigazgatóságának vezetőivel és az Európai Parlament ITRE Bizottságának tagjaival. A tanácsi munkacsoportokat elnöklő szakdiplomata legfontosabb feladatai voltak az elnökségi félévben:

- Az adott tanácsi munkacsoportok ülésének elnöklése, előkészítése, napirendjének meghatározása;
- Hozzájárulás a Coreper és a Versenyképességi Tanács kutatási napirendi pontjainak előkészítéséhez;
- Folyamatos egyeztetés a Bizottság szakterületért felelős összekötőjével és a Tanács Főtitkárságának illetékes munkatársaival;
- Folyamatos egyeztetés a tagállami partnerekkel elsősorban a Brüsszelbe akkreditált szakdiplomatakon keresztül;
- A szakterület magyar elnökségi félévi programjának bemutatása a belga elnökség végén és a félév elején az illetékes munkacsoportokban (*előadás diái mellékelve*);
- A szakterület kiemelt kérdéseit illetően részvétel a félév során az Európai Parlament ITRE bizottságának ülésein;
- Bizonyos esetekben harmadik (pl. EFTA) országok szakattaséival és nemzetközi szervezetek képviselőivel a Tanács nevében folytatott egyeztetések;
- A Tanács vagy a soros elnökség nevében képviselet az Európai Unióval kapcsolatos különböző eseményeken, rendezvényeken.

A magyar elnökség féléves naptára tartalmazta a formális és informális tanácsüléseket, valamint az Állandó Képviselők Bizottságának (Coreper) üléseit, ehhez igazodva határoztuk meg a Tanács kutatási munkacsoportjainak ülésnapjait. A hagyományoknak megfelelően az ülésnapokat lehetőleg hétfőre ütemeztük, de a tanácsülések előtti időszakban szükség szerint sűrítettük a programot. Állandó feladat volt a magyar elnökségi naptár folyamatos hozzáigazítása a fejleményekhez, és ehhez kapcsolódóan a munkacsoportok naptárának szükség szerinti módosítása. A munkacsoportok üléseinek napirendje nagymértékben függött a Bizottság munkatervétől és előterjesztési programjától, illetve attól, hogy az egyes dokumentumok tárgyalása miként haladt előre. Így pl. az Euratom Kutatási Keretprogram (2012-2013) dokumentumait a Bizottság csak 2011. március 8-án küldte meg a Tanácsnak az előzetesen ígért január 25-e helyett. A hathét késés miatt a dokumentumokat feszített ütemben kellett tárgyalni, és csak nagy erőfeszítések árán sikerült elfogadtatni a politikai megállapodást a magyar elnökség vége előtt két nappal.

Az Európai Tanács G-13 Kutatási Munkacsoportja, valamint G-14 Egyesített Kutatási és Atomkutatási Munkacsoportja a magyar elnökség alatt összesen 20 alkalommal ülésezett Brüsszelben, valamint egy kihelyezett ülést tartott Budapesten 2011. április 28-án. A Munkacsoport üléseit Dr. Szendrői László tanácsos vezette le Reiter Ágnes munkacsoport vezető helyettes segítségével. Esetenként a Nemzetgazdasági Minisztérium Innovációs és K+F Főosztálya, valamint a Nemzeti Innovációs Hivatal illetékes munkatársai is részt vettek az üléseken. Az ülések vitáit az elnök angol nyelven vezette le az angol nyelvű dokumentumok alapján, ez nagymértékben megkönnyítette a közös munkát. Az ülésekről Reiter Ágnes készített azonnali gyorsjelentéseket, amelyeket elektronikus úton továbbítottunk a KÜM, az NGM és NIH illetékes vezetőinek és munkatársainak, valamint az EKTB Titkárságnak.

A Munkacsoport üléseinek napirendjét a munkacsoport vezetője a Tanács Főtitkárságának, valamint a Bizottság Kutatási Főigazgatóságának munkatársaival egyetértésben állította össze az ülést megelőző héten. A tárgyalt alapidokumentumokat a Bizottság terjesztette elő, a módosított tanácsi dokumentumok tervezetének kidolgozásában nagymértékben támaszkodtunk a Főtitkárság szellemi kapacitásaira.

A kutatási munkacsoportok megvitatták, és a magyar elnökség vezetésével elkészítették a döntés előkészítő dokumentumok tervezeteit, amelyeket az Állandó Képviselők Bizottsága (Coreper-1) fogadott el, mielőtt azok a Versenyképességi Tanács kutatási formációjának napirendjére kerültek. Első fokon a kutatási munkacsoportokban tárgyaltak olyan kutatási témájú dokumentumokat is, amelyek a Coreperen keresztül a Versenyképességi Tanács jóváhagyásával az állam- és kormányfők részvételével működő Európai Tanács napirendjére kerülnek (pl. *Annual Growth Survey, stb*).

Több esetben kis létszámú, két- vagy többoldalú informális előkészítő csoportokat hívtunk össze nem-hivatalos megbeszélések céljából, amikor a Munkacsoportok nyilvános fórumán az ellenérdekű felek rugalmatlan tárgyalási pozíciói miatt elakadtak a megbeszélések. Ezek az informális tárgyalások nagyon hasznosak, sőt nélkülözhetetlenek voltak például az „*Active and Healthy Ageing*” kísérleti innovációs partnerség irányító testületének (*Steering Group*)

megalakításáról szóló tárgyalásoknál, valamint az Euratom Kutatási Keretprogram politikai megállapodásának (*general approach*) előkészítésénél.

A Tét attasék folyamatosan konzultáltak az Európai Bizottság kutatási programokat végrehajtó főigazgatóságainak (DG RTD, DG INFSO, DG ENTR, stb.) tisztviselőivel és egyes vezetőivel a napirenden lévő kérdésekről. Állandó kapcsolatot tartottak és folyamatosan egyeztettek a tagállamok szakdiplomataival a tárgyalt témákról a döntések sikerre vitele érdekében. Bizonyos esetekben harmadik országok (*pl. FP7 társult országok, stb.*) szakattaséival, illetve nemzetközi szervezetek (EUREKA, COST, stb.) képviselőivel is egyeztetéseket folytattak. A Tét attasék a Tanács, illetve a soros elnökség nevében megjelentek az Európai Unióval kapcsolatos brüsszeli eseményeken és rendezvényeken, ahol felkérésre előadásokat is tartottak (*előadás diái mellékelve*).

A Versenyképességi Tanács (VKT) két rendes ülést tartott Brüsszelben, valamint egy kihelyezett informális ülést Budapesten és Gödöllőn. A VKT valamennyi (*belső piac, ipar, kutatás, úr*) formációjának ülését Dr. Cséfalvay Zoltán államtitkár (NGM) elnökölte. A Tét attasék segítettek az államtitkár felkészülését a Tanácsülésekre és asszisztáltak az ülések levezetésénél. Az attasék segítették az államtitkár felkészülését a magyar elnökség tanácsi programjára vonatkozó meghallgatásra a félév elején, valamint beszámolójára a félév végén az Európai Parlament ITRE Bizottságának ülésén. A Tét attasék asszisztáltak a Versenyképességi Tanács elnökének a Brüsszelben megtartott különböző szakmai konferenciákon és szemináriumokon a belga, valamint a magyar elnökség ideje alatt.

Az ismétlések elkerülése végett a Tét attasék tevékenységének eredményeit a „8. A magyar elnökség a kutatás és fejlesztés terén elért fontosabb eredményeinek értékelése” fejezetben részletezzük.

8. A magyar elnökség a kutatás és fejlesztés terén elért fontosabb eredményeinek értékelése

Összefoglalóan megállapíthatjuk, hogy a magyar elnökség a K+F területén kiemelkedően sikeres volt. Minden olyan feladatot, amelyet egyáltalán lehetséges volt megoldani, 100%-ra teljesítettünk. A magyar elnökség három kutatási prioritása, így (i) a 7. Kutatási Keretprogram időközi értékelése, (ii) a következő kutatási keretprogram előkészítésének megkezdése, valamint a (iii) részvételi szabályok egyszerűsítése terén maximális előrehaladást értünk el. A prioritásként fel nem vállalt, de európai érdekből fontos dossziék szakszerű és hatékony kezelése kivívta a tagországok és a Bizottság elismerését. Olyan előre nem tervezett témák, mint pl. az „*Active and Healthy Aging*”, az európai innovációs partnerség első kísérleti (*pilot*) projektjének indítása, súlyos késedelmet szenvedtek volna a magyar elnökség hathatós támogatása nélkül. Talán az egyetlen terület, ahol nem sikerült előrehaladást elérnünk a közös programozási kezdeményezések (JPIs) második hullámának indítása volt: a tagországok nem készültek el a projektek előkészítésével, így a Bizottságnak nem volt lehetősége előterjeszteni a szükséges dokumentumokat, ezért a magyar elnökségnek nem volt módja, hogy akár egyetlen JPI projektet indítson.

8.1 Az Innovációs Unió az Európai Tanács 2011. február 4-i ülésén

A magyar elnökség alatt 2011. február 4-én megrendezett Európai Tanács következtetései kiemelt hangsúlyt fektettek az innováció területére, és olyan stratégiai szemléletmódot tükröznek, amely az Innovációs Unió zászlóshajó kezdeményezésben is megjelenik. A Tanács a következtetésekből felkéri a Bizottságot az alábbi főbb intézkedések végrehajtására:

- Egy egységes innovációs mutató kidolgozása;
- A társadalmi kihívások megválaszolása érdekében mozgósítani kell Európa szakértelmét és erőforrásait. A közös programozás keretében fontos lépés az Európai Innovációs Partneriségek indítása, különös tekintettel az aktív és egészséges időskor témájára vonatkozó kísérleti innovációs partnerségre;
- Az Európai Kutatási Térség 2014-ig való megvalósítása (*ERA Framework kidolgozása*);
- Az innovációt ösztönző keretfeltételek kidolgozása: szabványosítási eljárások felgyorsítása, közbeszerzési irányelv alkalmazásához iránymutatás, állami támogatás felülvizsgálata;
- 2015-ig egységes digitális piac létrehozása;
- A kockázati tőke határokon átnyúló működése előtt álló jogi és adminisztratív akadályok felszámolása;
- A KFI eszközök előmozdítását célzó uniós eszközök (*részvételi szabályok*) egyszerűsítése.

8.2 Egyszerűsítés

A magyar elnökség egyik legfontosabb prioritása volt a kutatási keretprogramok részvételi szabályainak egyszerűsítése. A belga elnökség alatt 2010. október 12-i ülésén a Versenyképességi Tanács következtetéseket⁹ fogadott el „Az EU kutatási és innovációs programjainak vonzóbbá tétele – az egyszerűsítés kihívásai” címmel, és megalakította a „Ministerial Group on Simplification” ad-hoc szakértői munkacsoportot Franciaország, Svédország, Belgium és Magyarország kutatási minisztereinek felügyeletével.

A magyar elnökség idején a szakértői csoport munkájába bekapcsolódott Spanyolország és Lengyelország is. A szakértők Budapesten a kutatási keretprogram időközi értékelésének témájában 2011. február 24-én és 25-én megrendezett magas szintű konferencia margóján tartottak ülést, majd távmunkával folytatták jelentésük elkészítését. A szakértők kérésére a TÉT attasék 2011. március 29-én Brüsszelben informális ülést hívtak össze, amelyen a Bizottság Kutatási és Költségvetési Főigazgatóságainak képviselői mellett részt vettek Maria da Graca Carvalho (EP ITRE) és Ingeborg Grassle (EP BUDG) parlamenti képviselők is. A miniszteri szakértői csoport brüsszeli ülését társelnökként Kroll Eszter, a Tanács Költségvetési Munkacsoportjának (COMBUD) elnöke, valamint Szendrődi László, a Kutatási Munkacsoport elnöke

⁹ Council Conclusions on Raising the attractiveness of EU Research and Innovation programmes: the challenge of simplification, Doc. 14980/10 of 14 October 2010

vezették le. A szakértői csoport jelentését Cséfalvay Zoltán soros elnök a VKT 2011. május 31-i ülésén ismertette a kutatási miniszterekkel, amelynek tartalmát úgy a miniszterek, mint a Bizottság elismeréssel nyugtázták. A jelentés ajánlásainak egy részét alkalmazni lehet 7. Kutatási Keretprogram hátralévő két évében, de ennél még fontosabb, hogy a jelentés a következő kutatási és innovációs keretprogram, a Horizon 2020 részvételi szabályainak előkészítésre fókuszált. A lengyel elnökség elkötelezett az egyszerűsítési folyamat folytatása mellett, a szakértők első ülését 2011. július 14-én hívta össze Brüsszelben.

8.3 A 7. Keretprogram és ezen belül a kockázatmegosztó finanszírozási mechanizmus (RSFF) félidei értékelése

A témát részletesen kifejtettük és értékeltük a beszámoló 4. fejezetében a 9. oldalon.

8.4 A következő Kutatási Keretprogram előkészítése

A témát részletesen kifejtettük és értékeltük a beszámoló 5. fejezetében a 11. oldalon.

8.5 Az Európai Innovációs Partnerség „Aktív és Egészséges Öregedés” pilot programja (Active and Healthy Aging, AHA)

Az „Aktív és Egészséges Öregedés” pilot projekt az Európa 2020 stratégia elveinek megfelelően specifikus célt tűzött ki, amely jelen esetben az aktív és egészségesen eltöltött évek számának növelése két évvel. Ennek eléréséhez szoros együttműködésre van szükség, a kutatást, innovációt, és a K+F piacokat közelebb kell hozni egymáshoz, a jó ötletek megvalósítását elő kell mozdítani. Fontos a különböző programokból származó töredezettség kiküszöbölése, ezért EU, nemzeti és regionális szinten is ki kell hozni a maximális hatékonyságot a limitált forrásokból. A Versenyképességi Tanács 2011. márciusi 9-i ülésén az AHA pilotra vonatkozó tanácsi következtetések elfogadásával lehetővé vált a pilot program elindítása: a Tanács döntött a tagállamok miniszteri szintű képviselőitől a programot irányító testületben, amely Spanyolország, Belgium, Magyarország és Lengyelország kutatási minisztereinek részvételével valósul meg.

8.4 Az Infokommunikációs Eszközökkel Segített Életvitel (Ambient Assisted Living, AAL) közös programozási kezdeményezés időközi értékelése

Az „Ambient Assisted Living” (AAL) közös programozási kezdeményezés (JPI) 20 EU tagállam és 3 társult ország részvételével jött létre 2008-ban. Az együttműködésben az Európai Bizottság részt vehet és „top up” támogatással kiegészítheti a tagállami forrásokat. A Versenyképességi Tanács 2011. május 26-i ülésén elfogadott tanácsi következtetés a független szakértői csoport időközi értékelésén és a Bizottság válaszáan alapul. A közös program elsődleges célja, hogy az időskorúak, továbbá a fogyatékkal élők és az utógondozásra szorulók a saját

otthonukban kapják meg azt a technikai segítséget, amellyel a biztonságuk és biztonságérzetük erősödése mellett az önállóságukat a lehető leghosszabb ideig megőrizhetik. A program másodlagos célja, hogy elősegítse az európai orvostechikai és egészségipar fejlődését, versenyképes termékek és szolgáltatások létrehozását. A Versenyképességi Tanács májusi ülésén elfogadott tanácsi következtetés legfontosabb pontjai hangsúlyozták a program AHA kísérleti innovációs partnerség projekthez való kapcsolódását, az erős tagállami elkötelezettséget, a KKV szektor kiemelkedő, 40% feletti részvételét. A Tanács továbbá felhívta a figyelmet arra, hogy szükség van az eltérő nemzeti finanszírozások és rendszerek közötti összehangolás áttekintésére, valamint a hasonló elven működő együttműködések jó gyakorlatának cseréjére.

8.7 Az EUROSTARS program időközi értékelése

Az EUROSTARS Közös Program elsődleges célja az, hogy a K+F intenzív kis- és középvállalkozások vezette nemzetközi együttműködési projektek eredményeként rövidtávon piacra vihető termékek, szolgáltatások, eljárások jöjjenek létre. Az EUROSTARS program időközi értékelésére a Bizottság 2010-ben egy hattagú, független szakértői csoportot kért fel. Az időközi értékelésről készült szakértői jelentés eredményeit, ajánlásait és módosítási javaslatait a Bizottság saját hivatalos válaszával együtt 2011. április 8-án terjesztette a Tanács és a Parlament elé azzal a nem titkolt szándékkal, hogy megalapozza az EUROSTARS 2.0 program előkészítését.

A magyar elnökség előkészítésével Versenyképességi Tanács 2011. május 31-i ülésén tanácsi következtetések kerültek elfogadásra az EUROSTARS program értékeléséről, amelyben a Tanács üdvözölte a szakértői csoport időközi értékelésében megfogalmazott ajánlásait. A Tanács javasolta, hogy az EUROSTARS program 2013 után is folytatódjon: mérlegelni fogja a program folytatásának módját és költségvetését a kutatás- és innováció finanszírozás leendő közös stratégiai keretével összefüggésében. Az EUROSTARS programról szóló, a program erősségeit és pozitívumait hangsúlyozó, ugyanakkor a jövőbeli fejlődési irányokat is kijelölő következtetések jó alapot jelentenek magyar EUREKA elnökség 2011. július 1-én induló munkájához, amelynek egyik prioritása lesz az EUROSTARS 2.0 program előkészítése.

8.8 Európai Kutatási Térség (European Research Area, ERA) fejlesztése a kapcsolódó csoportok révén

Az Európai Kutatási Térség kezdeményezés célja, hogy megerősítse az EU versenyképességét a kutatás-fejlesztés, innováció területére építve, és megteremtse az európai tudás szabad áramlását a Belső Piacban. Az Európa 2020 stratégia „Innovációs Unió” zászlóshajó kezdeményezésének megvalósításában kiemelt szerep jut az Európai Kutatási Térségnek. Ezek szerint egy valódi Európai Kutatási Térség létrehozásával az EU javíthatja a kutatás minőségét és képessé teheti Európát arra, hogy lényeges áttörést érjen el, és fokozza az olyan befektetések eredményességét, amelyek révén az ötletekből piaci termék vagy szolgáltatás lesz. 2012-ben a Bizottság javaslatot tesz az Európai Kutatási Térségre vonatkozó, a mobilitás és a határokon átnyúló együttműködés akadályainak megszüntetését támogató keretintézkedések meghozatalára, 2014 végére tervezett hatálybalépéssel. A Versenyképességi Tanács május

31-i ülésén következtetéseket fogadott el az Európai Kutatási Térségnek a kapcsolódó munkacsoportok révén történő fejlesztéséről. A tanácsi következtetések szövege az ERAC budapesti kihelyezett ülésén elfogadott véleményén alapul. Fontosabb megállapításai:

- a doktoranduszképzés minősége, vonzó munkaviszonyok és a nemek egyensúlya a kutatói életpályákon;
- a kutatók országok és szektorok közötti mobilitása, többek között az állami kutatóintézetek nyílt pályázatainak és a kutatói életpályák hasonló struktúrái révén, valamint az európai kiegészítő nyugdíjalapok létrehozásának megkönnyítésével;
- a kutatással foglalkozó szervezetek, finanszírozó szervezetek és alapítványok határokon átnyúló működése, többek között a finanszírozási szabályok és eljárások egyszerűségének és kölcsönös koherenciájának biztosításával, az érintettek, a finanszírozó szervezetek és az ezeket képviselő szervezetek munkájára építve;
- a kutatási eredmények terjesztése, átadása és felhasználása, többek között az államilag finanszírozott kutatásokból származó publikációkhoz és adatokhoz való nyílt hozzáférés révén;
- a tagállamok által működtetett kutatási infrastruktúrák megnyitása az összes uniós felhasználó számára; valamint
- a nemzetközi tudományos és technológiai együttműködésre vonatkozó uniós és tagállami stratégiák és intézkedések konzisztenciája.

8.9 ARTEMIS és ENIAC közös technológiai kezdeményezések időközi értékelése

A Közös Technológiai Kezdeményezésekben (*Joint Technology Initiatives, JTI*) résztvevő országok 2007-2013-ig közös K+F+I programot valósítanak meg. Az ipar szereplői, a tagállamok és az Európai Unió közös célkitűzéseket állapíthatnak meg, befektetéseiket közös menetrend szerint hangolják össze. Az állami és a magánszféra közötti partnerségi viszony új modelljét alkalmazzák a Közös Technológiai Kezdeményezések, az erőfeszítések összehangolása várhatóan ösztönzőleg hat az európai K+F+I-re. Eddig hat témában indított programot az Európai Bizottság: ARTEMIS (*beágyazott rendszerek*), Clean Sky (*repülőgépgyártás-környezetvédelem*), Innovative Medicines Initiative, IMI (*innovatív gyógyszerek*), ENIAC (*nanoelektronika*), Fuel Cells and Hydrogen, FCH (*üzemanyagcellák és hidrogén*), Global Monitoring for Environment and Security, GMES (*környezetvédelmi és biztonsági monitorozás*).

Az ARTEMIS (*beágyazott intelligens rendszerek*) célja csúcstechnológiai iparág fejlesztése, ipari vállalatok, KKV-k együttműködése más K+F szervezetekkel, a nemzeti K+F eredmények termékekben való megjelenésének elősegítése, új termékek fejlesztése, új munkahelyek létrehozása. Finanszírozása PPP konstrukción keresztül valósul meg. Az ipar a költségvetés több mint 50%-át, a nemzeti finanszírozás és az Európai Bizottság hozzájárulása teszi ki a költségvetés maradék részét.

Az ENIAC nanoelektronikai kezdeményezés (*Nanoelectronics Technologies 2020*) célja Európa világszínvonalú helyének fenntartása a nanoelektronikai rendszerek terén, valamint az, hogy a 2007-2013-as időszakban közös innovációs programot valósítson meg, nano méretű elektronikai eszközök fejlesztését célzó európai integrált nagyprojektek keretén belül. A program

hét évre szóló tervezett költségvetése 3 milliárd Euró, amelynek több mint 50%-át az iparág biztosítja, a többi része pedig az EU tagállamaitól és az érdekelt társult országoktól, illetve az Európai Bizottságtól érkezik.

A Versenyképességi Tanács 2011. május 31-i ülésén az „Egyebek” napirendi pont alatt a Bizottság képviselőjében Neelie Kroes alelnök asszony adott tájékoztatást az ARTEMIS és az ENIAC program időközi értékeléséről, melyről szóló szakértői jelentést 2010. december 16-án fogadta el a Bizottság. Kroes alelnök kérte a minisztereket, hogy tegyenek további erőfeszítéseket az ipar érdekeltiségének növelése érdekében, kerüljék az alulfinanszírozást és csökkentsék a bürokráciát.

8.10 Az Euratom Kutatási Keretprogram (2012-2013) meghosszabbításáról szóló politikai megállapodás

A 7. Euratom Kutatási Keretprogram (2007-2011) jogalapja az Euratom Szerződés (*Euratom Treaty, 1957*), ezért csak öt éves keretprogramot lehetett elfogadni 2006-ban. A tagországok és a Bizottság kifejezett célja volt, hogy nukleáris kutatási keretprogram kétéves meghosszabbításával az európai szintű nukleáris kutatások folytatódjanak 2012-ben és 2013-ban is, illeszkedve a jelenlegi pénzügyi előirányzat időkeretéhez (2007-2013). A Keretprogramot a Tanács saját hatáskörben tanácsi határozattal és tanácsi rendelettel fogadja el, de a döntéshez egyhangúság (*unanimity*) szükséges. Az Európai Bizottság hathét késéssel, csak 2011. március 7-én fogadta el előterjesztését, amelyet Máire Geoghegan-Quinn biztos asszony a Versenyképességi Tanács 2011. március 9-i ülésén az „Egyebek” napirendi pont alatt ismertett a kutatási miniszterekkel.

A G-14 Egyesített Kutatási és Atomkutatási Munkacsoport haladéktalanul megkezdte a dokumentumok tárgyalását. Az előkészítést – *a Bizottság késedelme nélkül* – nagymértékben megnehezítették a fukushimai atomreaktor balesetről Japánból érkező szomorú hírek. Ausztria – *Luxembourg támogatásával* – nagyon nehezen teljesíthető követelményeket támasztott: többek között a kutatási program teljes átszervezését követelte a biztonsági kutatásokra fókuszálva, és mindennemű technológiai fejlesztést ellenezve. Rajtuk kívül a 25 tagország és a Bizottság a kutatások folytatása mellett érvelt, nem ellenezve a nukleáris biztonsággal kapcsolatos kutatások részarányának növelését.

A magyar elnökség minden erőfeszítése ellenére a tárgyalások megrekedtek, és a Versenyképességi Tanács 2011. május 31-i ülésén politikai megállapodás helyett csak előrehaladási jelentés előterjesztésére kerülhetett sor. Azonban a vitában felszólaló kutatási miniszterek valamennyien – *és a Bizottság nevében Geoghegan-Quinn biztos asszony* – elkötelezték magukat a nukleáris keretprogram folytatása mellett. A biztos és a miniszterek közül többen arra kérték a magyar elnökséget, hogy a rendelkezésre álló idő korlátozott volta ellenére folytassa erőfeszítéseit a politikai megállapodás mielőbbi elérése érdekében.

Mivel ugyanez az igény kifejezésre került a Coreper másnapi és az azt követő ülésén is, a magyar elnökség nem térhetett ki a feladat elől. Négy ország (AT, FR, HU és PL), valamint a Bizottság (DG RTD és DG JRC) magas szintű képviselőinek részvételével informális előkészítő

megbeszéléseket hívtunk össze Brüsszelben. A megbeszéléseket Vargha Ágnes nagykövet asszony, Coreper-1 képviselő vezette, és két nap alatt sikerült tisztázni a megoldatlan kérdéseket. A kompromisszumos megállapodás tervezetét a Coreper-1 következő ülésén még kis mértékben módosították, majd a politikai megállapodás (*general approach*) tervezete a Versenyképességi Tanács 2011. június 27-i rendkívüli ülésén az „Egyebek” napirendi pont keretében került ismertetésre Luxembourgban. Az azt következő napon, 2011. június 28-án pedig – két nappal a magyar elnökség vége előtt – a Mezőgazdasági Tanács vita nélkül („A” napirendi pontként) fogadta el az Euratom Kutatási Keretprogram (2012-2013) tervezetéről szóló politikai megállapodást. Bár az Euratom kutatási keretprogram kiterjesztése nem szerepelt a magyar elnökség kutatási prioritásai között, a politikai megállapodás előkészítése és elfogadása az egyik legnehezebb feladat volt, és valóban nagy sikerként könyvelhető el.

8.11 Elnökségi konferenciák a kutatás terén

A magyar elnökség védnökségével számos tudományos, illetve kutatás-fejlesztéssel kapcsolatos nemzetközi konferenciát szerveztek, egy kivétellel Budapesten:

• FP7 Interim Evaluation Workshop:	Budapest, 24-25 FEB 2011
• Women in Science Conference:	Budapest, 7-8 MAR 2011
• Brain Research Conference:	Budapest, 18-19 MAR 2011
• Open & Competitive Economy (JRC)	Budapest, 7 April 2011
• ICT – FET:	Budapest, 4-6 MAY 2011
• Future Internet & FIRE:	Budapest, 16-19 MAY 2011
• ICT Proposer’ Day	Budapest, 19-20 MAY 2011
• EuroNanoForum:	Budapest, 30 MAY – 1 JUN 2011
• REGINFRA + WIRE2:	Debrecen, 7-9 JUN 2011
• ERC Meeting + Info Day	Budapest, 20-22 JUN 2011

Ezek a konferenciák kiválóan szolgálták a magyar elnökség céljainak elérését, illetve az európai tudományos közélet fejlesztését. A konferenciák szervezését a Nemzetgazdasági Minisztérium, valamint a Nemzeti Innovációs Hivatal illetékes munkatársai végezték szervezőbizottságok segítségével. Az elnökségi konferenciák előkészítését a brüsszeli TÉT attasék elsősorban konzultációval segítették (*program előzetes véleményezése, részvétel az előkészítő bizottság brüsszeli ülésén, stb.*), továbbá a Munkacsoportok ülésén terjesztett információval elősegítették a résztvevők számának növelését, valamint közreműködtek a magas szintű résztvevők és előadók (*biztosok, főigazgatók, stb.*) meghívásának lebonyolításában.

9. Javaslatok a TÉT tevékenység hatékonyságának javítására a következő időszakban

1. A Nemzeti Innovációs Hivatal átszervezésének befejezése után lehetőség szerint meg kellene erősíteni a programbizottsági tagok (PC) és nemzeti kapcsolattartók (NCP) hálózatát. Az üres helyekre új képviselőket kell kinevezni. A PC tagoknak, nemzeti szakértőknek és szakértőknek lehetővé kell tenni, hogy az ülésekre kiutazzanak és elvégezzék feladataikat.
2. Az attaséi munka hatékonyságának javítása érdekében javasoljuk, hogy a hosszabb időn keresztül futó nagyon speciális témákhoz *(így különösen a Horizon 2020 keretprogram, a termonukleáris fúziós kísérleti atomreaktor, humán embrionális őssejt kutatás, nanotechnológiák, stb. vonatkozásában)* a szakterület kiváló személyiségeiből *(témánként két-három fő)* szakmai konzultációs csoportokat szervezzenek. A szakértők segítenék a NGM és a NIH munkatársait a mandátumok kidolgozásban, és konzultációval támogatnák a TÉT attasék *(különösen a brüsszeli TÉT attasé)* felkészülését. Szükség esetén az attasé mobil telefonon azonnali kapcsolatot tudna teremteni a szakértőkkel, akár az ülésteremből is.
3. Javasoljuk, hogy a különböző nemzetközi szervezeteknél, valamint az Európai Bizottság Kutatási Főigazgatósága, illetve Központi Kutatóintézet (JRC) Főigazgatósága különböző szervezeteinél és munkacsoportjainál dolgozó magyar képviselők *(így különösen a magyar PC és NCP tagok, a Steering Board tagok, valamint a COST és EUREKA. képviselők, stb)* rendszeresen küldjék meg jelentéseik másolatát a TÉT attaséknak tájékoztatásul.
4. Javasoljuk, hogy a TÉT attasék otthoni kapcsolattartását elősegítő adatbázis és levelezési címlista készüljön, amelyet rendszeresen karban tartanak, és havi rendszerességgel eljuttatnak valamennyi TÉT attaséhoz. Az adatbázis tartalmazza (i) a társmisztériumok tudományos/kutatási ügyekben illetékes kapcsolattartóinak, (ii) az EKTB illetékes munkacsoportjainak, (iii) az egyetemek és főiskolák kutatási ügyekben illetékes vezetőinek, (iv) a MTA elnökségének és az osztályok elnökeinek, (v) az akadémia kutatóhelyek vezetőinek, (vi) az ipari kutatóhelyek vezetőinek, (vii) a tudományos szervezetek vezetőinek, (viii) az innovációs szervezetek vezetőinek, (ix) a régiók kutatási ügyekben illetékes munkatársainak, stb. adatait, postacímét, telefonszámait és e-mail címét.
5. Javasoljuk Brüsszelben egy magyar kutatási kapcsolattartó iroda *(Liaison Office)* megnyitását, amely tagja lenne az EU és társult országok kapcsolattartó irodái (IGLO) hálózatának. A kapcsolattartó iroda optimális létszáma mintegy 5 fő lenne, ebből 3 fő referens *(akik közül egy az iroda vezetője)*, 1 fő gyakornok *(félévenkénti váltással)* és 1 fő titkár/asszisztens.
6. Javasoljuk a magyar tudomány népszerűsítése és más tudományos diplomáciai célok elérése érdekében egy önálló előadásokból álló tematikus tudományos előadássorozat megszervezését Magyarország Állandó Képviseletén Brüsszelben, együttműködésben a Magyar Tudományos Akadémiával *(a Mindentudás Egyeteme mintájára, angol nyelven)*. Ha az előadássorozat népszerűsége növekszik, akkor keresni lehetne az együttműködést az Európai Parlament Tudományos és Technológiai Opciók Értékelése *(Science and Technology Options Assessment, STOA)* szervezetével és/vagy a Brüsszeli Magyar Kulturális Intézettel.

7. Javasoljuk, hogy a TÉT attasék technikai felszereltségét korszerű számítástechnikai eszközökkel (*notebook, stb.*), valamint korszerű híradástechnikai eszközökkel (*intelligens telefon, stb.*) támogassák.

Brüsszel, 2011. július 15.

Reiter Ágnes
TÉT attsé

Dr. Szendrődi László
TÉT tanácsos

Látta: Brüsszel, 2011. július 15.

Vargha Ágnes
nagykövet